

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม และของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในจังหวัดมหาสารคาม

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี โดยอายุเฉลี่ยประมาณ 47 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) ยังพบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปลูกมันสำปะหลังไม่เกิน 20 ปี มีประสบการณ์โดยเฉลี่ยประมาณ 16 ปี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน เฉลี่ยประมาณครัวเรือนละ 5 คน เป็นแรงงานในครัวเรือนมากที่สุด 1-2 คน โดยเฉลี่ยครัวเรือนละ 3 คน ส่วนใหญ่เป็นแรงงานในไร่นา 1 - 2 คน เฉลี่ยครัวเรือนละ 3 คนเช่นเดียวกัน ในด้านความเพียงพอของแรงงานในครัวเรือน พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอ การศึกษาทำเลที่ตั้งพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรพบว่า เกือบทั้งหมดมีพื้นที่อยู่นอกเขตชลประทาน เป็นเจ้าของพื้นที่ โดยส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ 11 – 30 ไร่ เฉลี่ยประมาณ 30 ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังไม่เกิน 10 ไร่ โดยเฉลี่ยมีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลังประมาณ 11 ไร่ ส่วนใหญ่ได้รับผลผลิต 1,001-2,000 กิโลกรัมต่อไร่ เฉลี่ยประมาณ 2,500 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรขายได้ราคา กิโลกรัมละ 1.01 – 1.25 บาท มากที่สุดโดยเฉลี่ย กิโลกรัมละ 0.80 บาท เกษตรกรมีรายได้ 25,001 – 50,000 บาทมากที่สุด โดยเฉลี่ย 63,000 บาท การศึกษายังพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เคยกู้ยืมเงิน และกู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้านและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยมีวงเงินกู้ยืม 10,001 – 40,000 บาทมากที่สุด เฉลี่ยประมาณ 56,000 บาท เกษตรกรกึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.5) ตอบว่าเคยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เป็นการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมากที่สุด เป็นการแนะนำในการผลิตมันสำปะหลัง ส่วนความรู้ของเกษตรกรด้านนิเวศน์วิทยา ความอุดมสมบูรณ์ของดิน เกษตรกรมีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีระดับคะแนน 4 – 6 คะแนนมากที่สุด ส่วนด้านตลาด ราคา และเงื่อนไข พบว่าเกษตรกรมีความรู้อยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่มีระดับคะแนน สูงกว่า 6 คะแนน

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี โดยอายุเฉลี่ยประมาณ 47 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) ยังพบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปลูกมันสำปะหลัง ไม่เกิน 20 ปี มีประสบการณ์โดยเฉลี่ยประมาณ 14 ปี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน เฉลี่ยประมาณครัวเรือนละ 5 คน เป็นแรงงานในครัวเรือนมากที่สุด 1-2 คน โดยเฉลี่ยครัวเรือนละ 3 คน ส่วนใหญ่เป็นแรงงานในไร่นา 1-2 คน เฉลี่ยครัวเรือนละ 3 คนเช่นเดียวกัน ในด้านความเพียงพอของแรงงานในครัวเรือน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีแรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอ การศึกษาทำเลที่ตั้งพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรพบว่า เกือบทั้งหมดมีพื้นที่อยู่นอกเขตชลประทาน เป็นเจ้าของที่ดิน โดยส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ 11 – 30 ไร่ โดยเฉลี่ยมีประมาณ 30 ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังไม่เกิน 20 ไร่ มากที่สุด โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลังประมาณ 14 ไร่ ส่วนใหญ่ได้รับผลผลิต 1,001-2,000 กิโลกรัมต่อไร่ เฉลี่ยประมาณ 2,100 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรขายได้ราคา กิโลกรัมละ 0.51 – 0.75 บาทมากที่สุด โดยเฉลี่ย กิโลกรัมละ 0.66 บาท เกษตรกรมีรายได้ไม่เกิน 50,000 บาทมากที่สุด โดยเฉลี่ย 67,000 บาท การศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดเคยกู้ยืมเงิน และกู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้านและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยมีวงเงินกู้ยืม 10,001 – 40,000 บาทมากที่สุด เฉลี่ยประมาณ 51,000 บาท เกษตรกรกึ่งหนึ่ง (49.5) ตอบว่าเคยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เป็นการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมากที่สุด เป็นการแนะนำในการผลิตมันสำปะหลัง ส่วนความรู้ของเกษตรกรด้านนิเวศน์วิทยา ความอุดมสมบูรณ์ของดิน เกษตรกรมีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ยประมาณ 6 คะแนน) โดยมีระดับคะแนน 4 – 6 คะแนนมากที่สุด ส่วนด้านตลาด ราคา และเงื่อนไข พบว่าเกษตรกรมีความรู้ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ยประมาณ 8 คะแนน) โดยส่วนใหญ่มีระดับคะแนน สูงกว่า 6 คะแนน

2. การทดสอบสมมติฐาน

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระหว่างการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และด้านอื่น ๆ พบว่า จากปัจจัยที่ทำการศึกษาทั้งหมด 12 ปัจจัย มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลัง อย่างมีนัยสำคัญ 6 ปัจจัย ดังนี้คือ

ประสบการณ์ในการปลูกมันสำปะหลัง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ผลผลิตมันสำปะหลัง ราคามันสำปะหลัง การใช้สินเชื่อ ความรู้ด้านการตลาด ราคา และเงื่อนไข มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ส่วนระดับการศึกษา สภาพการถือครองที่ดิน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร จำนวนแรงงานในการปลูกมันสำปะหลัง การได้รับการสนับสนุนการปลูกมันสำปะหลังจากภาครัฐ และความรู้ด้านนิเวศน์วิทยาและความอุดมสมบูรณ์ของดิน ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคามแต่อย่างใด

3. ปัญหา และอุปสรรคการปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง

ปัญหา และอุปสรรคในการปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 101 คน พบว่า ปัญหาของเกษตรกร คือ ราคามันสำปะหลังต่ำ ราคามันสำปะหลังที่ขายได้ บางครั้งก็โลกรั่มละ 0.5 บาท ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน เกษตรกรขาดแคลนพันธุ์มันสำปะหลังที่มีคุณภาพ และเหมาะสมตรงกับความต้องการของตลาด เนื่องจากพันธุ์ที่ปลูกในปัจจุบันให้ผลผลิต ทำให้เกษตรกรตัดสินใจปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน เพราะไม่สามารถหาพันธุ์มาปลูกได้ทันฤดูกาลผลิต รวมถึงการขาดแคลนแรงงาน เพราะแรงงานภาคการเกษตรในครอบครัว ไปประกอบอาชีพอื่น ๆ ต้องมีจ้างแรงงาน และราคาปุ๋ยแพง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง แต่ราคามันสำปะหลังไม่คงที่ เสี่ยงต่อการลงทุน รวมทั้งประสบปัญหาด้านวัชพืช น้ำท่วมขัง ทำให้หัวมันเน่า เนื่องจากแรงงานไม่เพียงพอไม่สามารถเก็บผลผลิตและดูแลรักษาได้ทัน จึงเป็นอุปสรรคต่อการปลูกมันสำปะหลัง

ในการปลูกมันสำปะหลังแม้จะมีปัญหาอุปสรรคก็ตาม แต่เกษตรกรก็ทำการปลูก และให้เหตุผลที่ยังคงปลูกมันสำปะหลัง เนื่องจากมันสำปะหลังเป็นพืชที่ทนแล้ง การดูแลรักษาทำได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก มีโรคและศัตรูน้อย ใช้แรงงานในการดูแลรักษาน้อย การลงทุนต่ำ มีแหล่งรับซื้อในท้องถิ่นทำให้สะดวกต่อการขาย และไม่เสียค่าขนส่งสูง รวมถึงตัวเกษตรกรส่วนใหญ่มักจะทำการปลูกมานาน ทำให้มีความชำนาญ และมั่นใจในการเพาะปลูกมากกว่าการเสี่ยงปลูกพืชชนิดอื่น ๆ

4. สาเหตุการเลิกปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่เกษตรกรเลิกปลูกมันสำปะหลัง เนื่องจากราคาต่ำ ไม่มีการประกันราคา บางฤดูราคาตกต่ำถึง 0.5 บาทต่อกิโลกรัม กำไรน้อย ประสบปัญหาขาดทุน เพราะต้นทุนสูงกว่ารายได้การขายผลผลิต เนื่องจากราคารับซื้อแพงขึ้น มีการกู้ยืมเงินเพื่อลงทุน แต่ขายผลผลิตได้ราคาต่ำ เพราะรัฐไม่มีการประกันราคาจากรัฐที่ชัดเจน เช่น ยางพารา การที่ราคาขึ้นลง ทำให้ไม่เกิดความมั่นใจในการลงทุน ประกอบกับเกษตรกรบางรายประสบปัญหาดินเสื่อม หรือไม่มีที่ดินทำการเพาะปลูกจึงเลิกปลูก หรือหันไปปลูกพืชอื่นทดแทน เนื่องจากได้ราคาดีกว่าการปลูกมันสำปะหลัง รวมไปถึงการขาดแคลนพันธุ์ที่มีคุณภาพ กรอบกับปัญหาด้านวัชพืช และขาดแคลนแรงงาน อีกทั้งปัญหาน้ำท่วมขังทำให้ผลผลิตเสียหาย ขายไม่ได้ราคา ยังพบว่าปัญหาของเกษตรกรบางรายขาดแคลนที่ดินเนื่องจากเช่าผู้อื่น หรือเป็นที่ดินของรัฐจึงเลิกปลูกมันสำปะหลัง

การอภิปรายผล

จากการตั้งสมมุติฐานว่าลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และด้านอื่น ๆ ซึ่งประกอบไปด้วย อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปลูกมันสำปะหลัง ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร ขนาดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง สภาพการถือครองที่ดิน จำนวนแรงงานในการปลูกมันสำปะหลัง ผลผลิตมันสำปะหลัง ราคามันสำปะหลัง การใช้สินเชื่อ การได้รับการสนับสนุนจากการปลูกมันสำปะหลังจากภาครัฐ ความรู้ด้านนิเวศน์วิทยา และความอุดมสมบูรณ์ของดิน และความรู้ด้านตลาด ราคา และเงื่อนไข มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกร ผลการศึกษาพบว่า ประสบการณ์ในการปลูกมันสำปะหลัง พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ผลผลิตมันสำปะหลัง ราคามันสำปะหลัง การใช้สินเชื่อ ความรู้ด้านการตลาด ราคา และเงื่อนไข

มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1. **ประสบการณ์การปลูกมันสำปะหลัง** มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นั่นคือ ผลการศึกษาจากค่าความถี่พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังมีประสบการณ์ในการปลูกมันสำปะหลังมากกว่า 15 ปี และมีประสบการณ์เฉลี่ยประมาณ 18 ปี ส่วนเกษตรกรผู้เลิกปลูกมันสำปะหลังมีประสบการณ์ในการปลูกมันสำปะหลังไม่เกิน 15 ปี และมีประสบการณ์เฉลี่ยประมาณ 14 ปี อาจส่งผลให้เกษตรกรกลุ่มผู้ปลูกมีความชำนาญมากกว่า หรืออาจจะสืบเนื่องมาจากเป็นอาชีพที่ทำมานานทำให้มีความมั่นใจมากกว่าที่เปลี่ยนไปประกอบอาชีพหรือปลูกพืชชนิดอื่น ๆ จึงทำให้ ประสบการณ์การปลูกมันสำปะหลังมีผลต่อการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งสอดคล้องกับ ไพนบูลย์ และคณะ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกกาแฟอราบิก้าบนที่สูง ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ในการปลูกกาแฟมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปฏิบัติ เช่นเดียวกับ เอกรัตน์ (2545) ที่ทำการศึกษารื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกรในจังหวัดสงขลา ซึ่งพบว่า ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปลูกปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกร ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2. **พื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง** มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 นั่นคือ ผลการศึกษาจากค่าความถี่พบว่า เกษตรกรกลุ่มผู้ปลูกมันสำปะหลังส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ปลูกไม่เกิน 13 ไร่ ในขณะที่เกษตรกรผู้เลิกปลูกมันสำปะหลังกึ่งหนึ่งมีพื้นที่ปลูกมันมากกว่า 13 ไร่ ซึ่งอาจจะส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถดูแลการผลิตมันสำปะหลังได้อย่างเต็มที่ เนื่องมาจากการขาดแคลนแรงงาน ปั่นะกอบกับต้นทุนสูงขึ้นจากการจ้างแรงงาน จึงอาจส่งผลกระทบต่อปริมาณ และคุณภาพของผลผลิตไม่ได้ตรงตามความต้องการของตลาด ส่งขายไม่ได้ราคา ไม่คุ้มค่าการลงทุน เกษตรกรจึงตัดสินใจเลิกปลูก ซึ่งสอดคล้องกับ เลิศพงษ์ (2539) ที่ทำการศึกษารื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า พื้นที่ทำการเกษตรมีความสัมพันธ์กับปริมาณการลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

3. **ผลผลิตมันสำปะหลัง** มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกพืชมันสำปะหลังอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 ผลการศึกษา จากค่าความถี่ผลผลิตมันสำปะหลังของเกษตรกรผู้ปลูกมันมากกว่ากึ่งหนึ่งมีปริมาณผลผลิตมากกว่า 2,500 กิโลกรัมต่อไร่ ในทางตรงกันข้ามเกษตรกร

ผู้เลิกปลูกมากกว่ากึ่งหนึ่งก็มีปริมาณผลผลิต น้อยกว่า 2,500 กิโลกรัมต่อไร่ ผลดังกล่าวอาจสืบเนื่องมาจากเกษตรกรผู้ปลูกมีประสบการณ์การปลูกมันสำปะหลังมากกว่าผู้เลิกปลูก อาจรวมถึงขนาดของพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังด้วย เพราะเกษตรกรสามารถดูแลได้ จึงส่งผลต่อการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกร

4. ราคาผลผลิตมันสำปะหลัง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกพืชมันสำปะหลังอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 ผลการค่าความถี่พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกส่วนใหญ่ขายได้ราคาสูงกว่า 1.00 บาท ในขณะที่ เกษตรกรผู้เลิกปลูกส่วนใหญ่ขายได้ราคาต่ำกว่า 1.00 บาท อาจกล่าวได้ว่าเกษตรกรผู้เลิกปลูกประสบปัญหาทางด้านราคาผลผลิตจึงเลิก ส่วนเกษตรกรผู้ปลูกมีความพึงพอใจในราคาที่ได้รับจึงทำการปลูกอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ เลิศพงษ์ (2539) ที่ทำการศึกษารื่องปัจจัยที่มีผลต่อการลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ราคาผลผลิตตกต่ำเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรในจังหวัดระยอง

5. การใช้สินเชื่อ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกพืชมันสำปะหลังอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังมีการใช้สินเชื่อน้อยกว่าเกษตรกรผู้เลิกปลูกมันสำปะหลัง ซึ่งทำให้เกษตรกรผู้เลิกปลูกอาจมีภาระทางด้านต้นทุนมากกว่าเกษตรกรผู้ปลูกจึงตัดสินใจเลิกปลูก และหันไปปลูกพืช หรือประกอบอาชีพอื่น ๆ เพื่อให้มีความสามารถในการคืนเงินได้มากเพียงพอ และอาจเนื่องมาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น ประสบการณ์การปลูกมันสำปะหลัง ผลผลิต รวมถึงราคาผลผลิตมันสำปะหลังด้วย ดังนั้นการใช้สินเชื่อจึงมีผลต่อการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกร ซึ่งขัดแย้งกับ ไพบูลย์ และคณะ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกกาแฟอาราบิก้าบนที่สูง ผลการวิจัยพบว่า การใช้สินเชื่อไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับปฏิบัติแต่อย่างใด

6. ความรู้ด้านการตลาด ราคา และเงื่อนไข มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกพืชมันสำปะหลังอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 ผลการศึกษาความถี่ของระดับคะแนนความรู้ด้าน การตลาด ราคา และเงื่อนไขพบว่า จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังสัดส่วนของผู้ตอบได้คะแนนมากกว่า 8 คะแนนกับไม่เกิน 8 คะแนนมีสัดส่วนน้อยกว่ากลุ่มผู้เลิกปลูก แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังมีความเข้าใจด้านการตลาด ราคา และเงื่อนไขมากกว่าเกษตรกรผู้เลิกปลูก จึงมีผลต่อการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรซึ่งสอดคล้องกับ ลิทธิกร (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการส่งเสริมการปลูกกระถินเทพาในพื้นที่จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ด้านการตลาดรับซื้อ ราคาและเงื่อนไขมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการส่งเสริมการปลูกกระถินเทพาในพื้นที่จังหวัดนครพนม

ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ระดับการศึกษา ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร สภาพการถือครองที่ดิน จำนวนแรงงานในการปลูกมันสำปะหลัง การได้รับการสนับสนุนจากรัฐ รวมทั้งความรู้ ด้านนิเวศน์วิทยาและความอุดมสมบูรณ์ของดิน ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูก มันสำปะหลังของเกษตรกรแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการศึกษานี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะข้อคิดเห็น เพื่อประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการปลูกมันสำปะหลังทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนอาจเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. จากผลการศึกษา พบว่ามีเกษตรกรถึงหนึ่งระบุว่าไม่เคยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้าไปดูแล ให้คำปรึกษา รวมถึงการให้การสนับสนุนเกษตรกร ทั้งทางด้านปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ด้านของการให้สินเชื่อ ด้านพันธุ์ มันสำปะหลัง ด้านการรับซื้อ รวมถึงด้านการประกันราคาผลผลิต เพื่อให้เกษตรกรมีความพร้อม และมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะด้านการให้สินเชื่อ เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญในการลงทุน ของเกษตรกร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สินเชื่อมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของ เกษตรกร

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางภาครัฐและภาคอื่น ๆ ควรเพิ่มทุนประสิทธิภาพให้แก่ เกษตรกร อาจกระทำได้โดยการจัดให้มีการศึกษาดูงาน การจัดฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ รวมถึง การจัดเจ้าหน้าที่เข้าไปแนะนำเกี่ยวกับการผลิตมันสำปะหลัง ช่วยวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นการช่วยเกษตรกรที่มีประสิทธิภาพในการปลูกมันสำปะหลังน้อย ให้มีความมั่นใจ และชำนาญในการผลิตมากยิ่งขึ้น เพราะประสิทธิภาพในการปลูกมันสำปะหลังเป็นอีกปัจจัยที่มีผล ต่อการตัดสินใจของเกษตรกร

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรแก้ไขปัญหาด้านราคาผลผลิตเกษตรกร ทั้งนี้เนื่องผู้ปลูกมัน และผู้เลิกปลูกมันส่วนใหญ่ระบุตรงกันว่า ประสพปัญหาด้านราคาผลผลิตที่ไม่แน่นอน เสี่ยงต่อ การลงทุน และผลการศึกษาพบว่า ราคาผลผลิตของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่าง เด่นชัด และราคารมันสำปะหลังก็มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญอีกด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องจากราคาเป็นตัวกำหนดรายได้ส่วนหนึ่งของเกษตรกร

จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงปัญหาดังกล่าวเพื่อหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมกับพืชชนิดนี้ เพราะมันสำปะหลังเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และในอนาคตมันสำปะหลังยังอาจมีความสำคัญเพิ่มขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันมีการศึกษาถึงการใช้อย่างไรของมันสำปะหลังมากขึ้น เช่น การนำไปผลิตเอทานอล หรือการนำไปผลิตผลิตภัณฑ์ทดแทนโฟม เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วย

4. ด้านการปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกร ควรส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่เกษตรกร วิธีการผลิต รวมทั้งเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกรในการกำหนดพื้นที่ทำการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีที่มีคุณภาพ และผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า ขนาดของพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง และผลผลิตมันสำปะหลังมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง จึงควรให้ความสำคัญในการที่จะปรับปรุงและพัฒนาแก้ไขในส่วนนี้

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดหาพันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสม ให้ผลผลิตต่อไร่สูง ให้ปริมาณเบอร์เซ็นต์แป้งสูง เพื่อให้ตรงกับความต้องการของตลาด เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ระบุถึงปัญหาในการปลูกมันสำปะหลังว่าขาดแคลนพันธุ์ที่มีคุณภาพตรงความต้องการตลาด ปัจจุบันปลูกพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งให้ผลผลิตต่อไร่ตรงตามความต้องการและผลผลิตต่อไร่ต่ำ กรมวิชาการเกษตรควรมีการวิจัย คัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสมเพื่อนำไปส่งเสริมให้แก่เกษตรกรปลูก และมีขยายปริมาณของพันธุ์ที่มีคุณภาพในปัจจุบันให้เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกรเพื่อช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนพันธุ์ในฤดูกาลผลิต

6. ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการตลาด ราคา และเงื่อนไขเบื้องต้นของมันสำปะหลังในระดับดีหรือมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ควรร่วมกันส่งเสริมให้เกษตรกรมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมให้เกษตรกรรู้จักการวางแผนการผลิต และการตลาด เพื่อให้ได้คุณภาพและตรงตามความต้องการของผู้บริโภคและมีปริมาณผลผลิตเพียงพอกับความต้องการในตลาด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงประสิทธิภาพในการผลิตมันสำปะหลัง ในด้านของผลผลิตต่อไร่ ราคามันสำปะหลัง รวมต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม เพื่อจูงใจให้เกษตรกรเข้ามาทำการผลิตมันสำปะหลังมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาเรื่องพันธะล้มละลาย ในด้านการขยายพันธะให้เพียงพอกับความ ต้องการของเกษตรกร รวมถึงพันธะที่ให้เปอร์เซ็นต์แบ่งสูงเพื่อให้ตรงกับความต้องการของตลาด เพื่อช่วยให้เกษตรกรขายผลผลิตได้ราคา
3. ควรศึกษาด้านการปลูกมันสำปะหลัง สลับกับพืชชนิดอื่น ๆ ว่าผลผลิตของ มันสำปะหลังเปลี่ยนแปลงอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับ การปลูกมันสำปะหลังเพียงอย่างเดียว เพื่อ เป็นแนวทางในการส่งเสริม
4. ควรศึกษาด้านผลตอบแทนของการลงทุนระหว่างมันสำปะหลังกับพืชชนิดอื่น ๆ เพื่อ ช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลในการตัดสินใจทำการผลิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
5. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการผลิต รวมถึงเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปลูก มันสำปะหลังให้ได้ผลผลิตต่อไร่สูง ขายได้ราคาดี เพราะปัจจัยทั้งสองนี้มีผลต่อการตัดสินใจของ เกษตรกร เพื่อนำไปส่งเสริมให้เกษตรกรมีการผลิตที่เป็นกระบวนการและใช้เทคโนโลยีอย่าง เหมาะสม